

Elannet

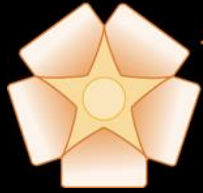
BUSINESS INNOVATION

Edgar Wortmann

elannet bv

Geld ophalen bij leden

<https://academie.energiesamen.nu/academie/collecties/267/geld-ophalen-bij-je-leden-instrumenten-en-hun-consequenties->

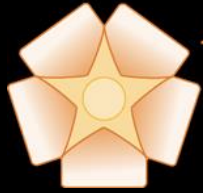

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Geld ophalen bij leden

- ✓ Statuten
- ✓ Crowdfunding
- ✓ Financieel toezicht (Wft/Wwft)

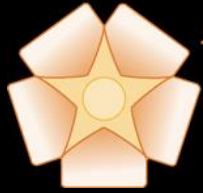
Elannet

BUSINESS INNOVATION

Coöperatie

- ✓ Bedrijf
- ✓ Overeenkomsten
- ✓ Stoffelijke behoeften

Artikel 2:53 lid 1 BW - De coöperatie is een bij notariële akte als coöperatie opgerichte **vereniging**. Zij moet zich blijkens de statuten ten doel stellen in **bepaalde stoffelijke behoeften** van haar leden te voorzien krachtens **overeenkomsten**, (...) met hen gesloten in het **bedrijf** dat zij te dien einde te hunnen behoeve uitoefent of doet uitoefenen.

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Ledenovereenkomst

- ✓ Regelt verkeer met de leden
- Vermijd dubbels met de statuten (en ongelijke recitaties)
- Ledenovereenkomst is niet: “Een overeenkomst die beschrijft wat het betekent om lid te zijn van de coöperatie”.

Coöperatie NL

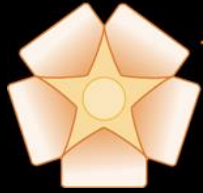
- ✓ Grote vrijheid
- ✓ Verantwoordelijkheid

De Nederlandse wettelijke regeling voor coöperaties geeft relatief veel vrijheid. Dat heeft het voordeel dat een coöperatie vermogensrechtelijk naar believen is in te richten. Het nadeel ervan is dat men goed moet weten wat men doet, en consequent moet doorwerken binnen de kaders van de eigen statuten en reglementen.

Consistentie bewaren

- ✓ De wet
- ✓ Statuten
- ✓ Besluiten
- ✓ Reglementen
- ✓ Ledenovereenkomsten

Artikel 2:14 lid 1 BW - Een besluit van een orgaan van een rechtspersoon, dat in strijd is met de wet of de statuten, is **nietig**, tenzij uit de wet iets anders voortvloeit.

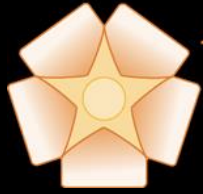
Elannet

BUSINESS INNOVATION

Geld aantrekken

- ✓ Zelf doen
zelf de regels kennen en je eraan houden
- ✓ Via crowdfundingplatform
onder hun vergunning en binnen hun format

Econobis is geen crowdfundingplatform.
Gebruik van Econobis = 'zelf doen'.

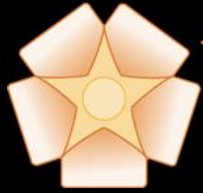

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Regels kennen

- ✓ Inrichting eigen coöperatie
- ✓ Financieel toezicht
- ✓ Belastingen

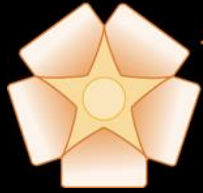
Elannet

BUSINESS INNOVATION

ES academie

- ✓ Opvorderbaar
- ✓ Publiek of Individueel
- ✓ Verhandelbaar of Persoonlijk

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Opvorderbaar geld

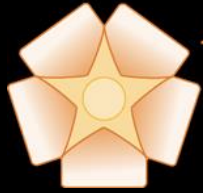
Opvorderbaar

Geld is opvorderbaar wanneer het op enig moment – uit welke hoofde dan ook – moet worden terugbetaald.

Verboden (artikel 3:5 Wft):

- aantrekken
- ter beschikking verkrijgen
- ter beschikking hebben

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Opvorderbaar geld

Opvorderbaar

Verboden (artikel 3:5 Wft):

- aantrekken
- ter beschikking verkrijgen
- ter beschikking hebben

van het publiek

Uitzonderingen

- ✓ Aanbieden van effecten (Prospectusverordening)
- ✓ Crowdfundingleening (Crowdfundingverordening)
- ~~✓ Publiekslening (afgeschaft)~~

Effecten

- ✓ Verhandelbaar
- ✓ Gestandaardiseerd

Hoofdtypen: aandelen & obligaties

ES gebruikt het woord 'participatie' als verzamelbegrip voor effecten en financieringsinstrumenten die geen effect zijn. In de praktijk wordt het begrip 'participatie' ook wel gebruikt voor deelnemingen met een aandelenkarakter.

Crowdfundinglening

- ✓ Onvoorwaardelijke terugbetaalverplichting
- ✓ Volgens termijnbetalingsschema
- ✓ Via crowdfundingplatform

De crowdfundingdienst betreft primair het matchen van vraag en aanbod voor crowdfundingleningen of effecten, via een openbaar toegankelijk platform. Zie definities in de crowdfundingverordening.

Verhandelbaarheid

- ✓ Aantrekken opvorderbaar geld
- ✓ Niet-verhandelbaar = 'Persoonlijk'
- ✓ Verhandelbaar = 'Overdraagbaar'

Verhandelbaarheid

doet niet terzake bij:

- ✓ Geen opvorderbaar geld
- ✓ Crowdfundingslening
- ✓ Individuele lening

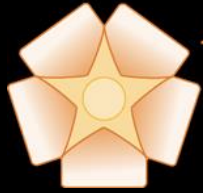
Het publiek

- ✓ Van het publiek (opvorderbaar geld)
- ✓ Aan het publiek (aanbieden van effecten)

Het publiek

- ✓ Van het publiek (buiten besloten kring)
- ✓ Aan het publiek (meer dan één persoon)

Niet van/aan het publiek = 'Individueel'

Elannet

BUSINESS INNOVATION

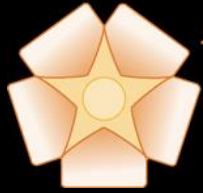

Recap

- ✓ Opvorderbaar
- ✓ Publiek of Individueel
- ✓ Verhandelbaar of Persoonlijk

Onderstreept -> Wft-begrippen

Individueel en Persoonlijk -> ES-academie begrippen

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Recap

- ✓ Opvorderbaar
- ✓ Publiek of niet publiek
- ✓ Verhandelbaar of niet verhandelbaar

Onderstreept -> Wft-begrippen

Wordt de inleg terugbetaald?

- ✓ Obligatie: Ja -> Schuld (Vreemd vermogen)
- ✓ Aandeel: kan maar hoeft niet -> Kapitaal (Eigen vermogen)

Bij coöperaties:

- ✓ **Ledenkapitaal**
- ✓ **Ledenschuld**

Verknoping van lidmaatschap en participatie. Samenstel van statuten en (leden)overeenkomst. Of het schuld is of kapitaal hangt af van de voorwaarden volgens de statuten / (leden)overeenkomst.

Terugbetaalplicht

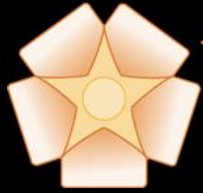
- ✓ Opvorderbaar geld (Wft)
- ✓ Vreemd vermogen (fiscaal)

Vreemd vermogen

- ✓ Rente aftrekbaar (voor inlener)
- ✓ Verlies aftrekbaar (voor uitlener)

Eigen vermogen

- ✓ Dividend niet aftrekbaar
- ✓ Verlies niet aftrekbaar

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Vreemd vermogen

- ✓ Obligaties
- ✓ Individuele lening
- ✓ Crowdfundinglening

Eigen vermogen

- ✓ Aandelen
- ✓ Andere winstrechten

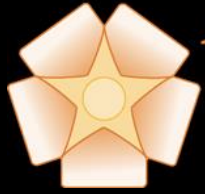
Rente niet aftrekbaar:

**Lening die feitelijk functioneert
als eigen vermogen**

Aftrekbaarheid van rente ligt bij de coöperatie niet voor de hand

Ook niet aftrekbaar:

- renten op inleggeden van een coöperatie
- vergoedingen voor kapitaalverstrekkingen door: oprichters, aandeelhouders, leden, deelnemers of deelgerechtigden als zodanig

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Stelregel

- ✓ Eigen vermogen aantrekken via coöperatie
- ✓ Vreemd vermogen door werkmaatschappij

Ledenkapitaal / ledenschuld

- ✓ Flexibeler dan aandelenkapitaal (van BV/NV)
- ✓ Terugbetaling zonder statutenwijziging*
- ✓ Vervaging grens vreemd / eigen vermogen

*Tenzij terugbetaling statutair is uitgesloten

Financiële ledenparticipatie

- ✓ Spelen met terugbetaalverplichting
- ✓ Crowdfundinglening ongeschikt

Terugbetaalverplichting

- ✓ Hard -> mogelijk faillissement
- ✓ Zacht -> geen faillissement
- ✓ Geen -> geen faillissement

Harde terugbetaalplicht

- ✓ Onvoorwaardelijke terugbetaalplicht
- ✓ Bijvoorbeeld: Crowdfundinglening
- ✓ Vreemd vermogen

Zachte terugbetaalplicht

“Coöperatie moet inleg terugbetalen als het project voldoende rendeert”

“Coöperatie hoeft de inleg niet terug te betalen als het project onvoldoende rendeert”

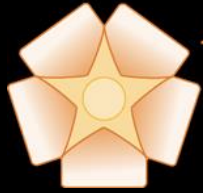
Vreemd of eigen vermogen?

Wel of geen schuld?

Geen terugbetaalplicht

- ✓ Aandelen
- ✓ Winstrechten
- ✓ Deelnemingsrechten
- ✓ Eigen vermogen ('kapitaal')

De coöperatie kan de inleg terugbetalen (= 'kapitaalvermindering')

Elannet

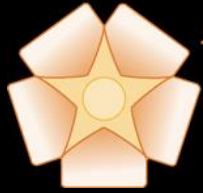
BUSINESS INNOVATION

Mitgliederdarlehen (DE)

- ✓ Concrete investering
- ✓ Max € 25.000 (consument)
- ✓ Max € 2,5 mln per investering
- ✓ Lage rente (max 1,5 % of de hogere hypotheekrente)

artikel 21b lid 4 Genossenschaftsgezet (GenG)

Vaak toegepast als deposito's die na verloop van tijd opvraagbaar worden.

Elannet

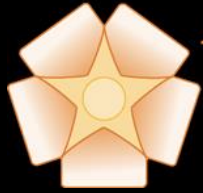
BUSINESS INNOVATION

Mitgliederdarlehen (DE)

Kan voor burgercoöperaties in NL alleen:

- ✓ door uitgifte van effecten (obligaties)
- ✓ binnen besloten kring

Hoogte van rente maakt niet uit in NL

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Ledenrekening

- ✓ Vaak (ongewild) meegeleverd met statuten
- ✓ Onhandig voor burgercoöperaties met open karakter
- ✓ Lidmaatschap mogelijk financieel product
- ✓ Samenloop met ledenovereenkomst

Modelstatuten

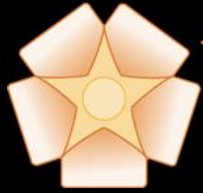
- ✓ Geen ledenrekening
- ✓ Uitgifte van 'certificaten' / 'participaties'
- ✓ Telkens met een bepaald doel
- ✓ Overdraagbaar aan leden

Projectmodel

- ✓ Alleen investerende leden
- ✓ Samenhang met ledenovereenkomst
- ✓ Alle winst is voor de deelnemers

Groeimodel

- ✓ Open (intentioneel) lidmaatschap
- ✓ Samenhang met participatievoorwaarden
- ✓ Opbouw coöperatief vermogen

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Uitgifte van participaties

1. Voorwaarden vaststellen
2. Beleggingsinformatie vaststellen
3. Bekend maken (aanbieden)
4. Inschrijven

Let op de
consistentie!

Aanbieding van effecten

‘Aanbieden’ is informatie geven aan potentiële beleggers

„aanbieding van effecten aan het publiek”: een (...) tot personen gerichte mededeling waarin voldoende informatie over de voorwaarden van de aanbidding en de aangeboden effecten wordt verstrekt om een belegger in staat te stellen tot aankoop van of inschrijving op deze effecten te besluiten.

Essentiële beleggingsinformatie

- ✓ Altijd verstrekken
- ✓ De vorm kan verschillen:
 - Prospectus (goedkeuring AFM)
 - Informatiedocument (wettelijk model)
 - Informatiedocument (vormvrij)
 - Onderhands (bij aanbod aan 1 persoon)

Essentiële beleggingsinformatie

- ✓ Prospectusverordening
- ✓ Crowdfundingverordening
- ✓ Wet oneerlijke handelspraktijken

Prospectusverordening

- ✓ Aanbieding van effecten aan het publiek
- ✓ Niet van toepassing op aanbiedingen < € 1.000.000
- ✓ Niet van toepassing op aanbieding aan 1 persoon
- ✓ Geen prospectusplicht bij aanbiedingen aan < 150 personen

Vrijstelling prospectusplicht

- ✓ voor aanbiedingen < € 5.000.000
- ✓ wettelijk format gebruiken
- ✓ melden bij de AFM

**Let op! U belegt buiten AFM-toezicht.
Geen prospectusplicht voor deze activiteit.**

Terzake van deze aanbieding bestaat geen wettelijke verplichting tot het algemeen verkrijgbaar stellen van een prospectus dat is goedgekeurd door de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Op de aanbieding wordt ook geen toezicht uitgeoefend door de AFM.

Essentiële beleggingsinformatie

- ✓ Hele balans (dus niet alleen dat ene project)
- ✓ Rangorde in de kapitaalstructuur
- ✓ Consistentie tekst en voorwaarden
- ✓ Makkelijk te analyseren, bondig en begrijpelijk

zie: 'Minimale inhoud van het informatiedocument'

Motiveer waarom het geoorloofd is wat je doet

- ✓ Regels kennen
- ✓ Eigen situatie toetsen
- ✓ Rapporteren (aan bestuur en bank)

Als je geld leent van de leden Dan geen krediet verlenen

Verbod op uitoefening van het bedrijf van bank
(artikel 2:11 Wft)

Een bank is een onderneming die van het publiek opvorderbaar geld aantrekt én voor eigen rekening krediet verleent.

(Mogelijk) wel geoorloofd:

Activa

- ✓ Eigen vermogen verstrekken aan dochter-mij
- ✓ Kredietverlening zonder geldelijk voordeel
- ✓ Voorschotten in ontwikkelfase

Passiva

- ✓ Voortbestaan oude leningen (van leden)
- ✓ Individuele leningen (van leden)

Niet beleggen

(in het belang van de belegger)

Verboden (artikel 2:65 Wft):

- ✓ Beheren van een beleggingsinstelling
- ✓ Aanbieden van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling

Een beleggingsinstelling is een instelling voor collectieve belegging die bij een reeks beleggers kapitaal ophaalt om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid in het belang van deze beleggers te beleggen.

Niet bemiddelen

- ✓ Verlenen van een beleggingsdienst (financiële instrumenten)
 - Ontvangen en doorgeven van effectenorders
 - Uitvoeren van effectenorders
 - Plaatsen van effecten

- ✓ Bemiddeling opvorderbaar geld (artikel 4:3 Wft)

Verlenen van een beleggingsdienst

- Financiële instrumenten
- Beleggingsonderneming
 - ✓ Vergunningsplicht
 - ✓ Cliëntenonderzoek
 - ✓ Meldingsplicht in het kader van de Wwft
 - ✓ Plicht om cliënten te toetsen en te profileren (passendheidstoets ex artikel 4:24 lid 1 Wft).

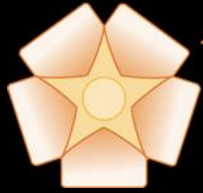
Bemiddeling opvorderbaar geld

- ✓ als tussenpersoon werkzaamheden verrichten
- ✓ aantrekken
- ✓ ter beschikking verkrijgen
- ~~✓ ter beschikking hebben*~~
- ✓ **Aanbrengen van cliënten mag**
- ✓ **Verstrekken van *meer dan contactgegevens* mag niet**
(zonder vergunning / ontheffing)

* Ook het assisteren bij beheer en uitvoering van de overeenkomst valt volgens de AFM onder het begrip bemiddelen. Dat begrip heeft echter betrekking op financiële producten die geen financiële instrumenten zijn.

Uitgevende instelling = aanbieder

- ✓ Beleggingsinformatie is afkomstig van de uitgevende instelling
- ✓ Eigen informatiepagina (tenzij gebruik wordt gemaakt van een crowdfundingplatform)

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Wft/Wwft-compliance

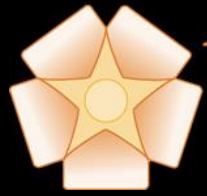
Wft-verboden (recap)

- ✓ Aantrekken opvorderbaar geld
- ✓ Bedrijf van bank uitoefenen
- ✓ Beleggingsinstelling beheren /
- ✓ Deelnamerechten aanbieden
- ✓ Bemiddelen

Ken uw klant / leden

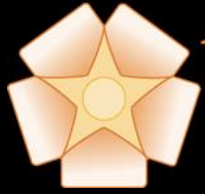
- ✓ Geen anonieme participatie
- ✓ Maximaal eigendomsbelang (5%)
- ✓ Maximum inleg per keer (€ 10.000)
- ✓ Maximum inleg in totaal (€ 25.000)
- ✓ Toets bij grotere leningen (herkomst van het geld)

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Vragen?

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Verder lezen

- ✓ Geld ophalen bij leden (2022)
- ✓ Financiering van burgercoöperaties (2020)

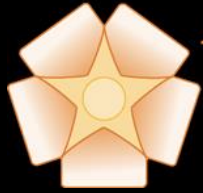
onsgeld.org > archief > stro

Dochtermaatschappij

- ✓ meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering; of
- ✓ meer dan de helft van de bestuurders kunnen benoemen of ontslaan

(artikel 2:24a BW)

Geen dochter? Dan belegging?

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Transparantie

- Voor de bank
 - ✓ Zeggenschap/Belanghebbenden (UBO)
 - ✓ Voorrechten (pand/hypotheek/achterstelling)
 - ✓ Verhaalsmogelijkheden
- Voor de participant
 - ✓ Standaardisering
 - ✓ Compartimentering
 - ✓ Projectrekening/Projectreserve

Projectrekening

- ✓ Geen balansrekening
- ✓ Bijhouden van verschuldigde maar niet uitgekeerde bedragen
- ✓ Wegens achterstelling of andere uitgaven

Projectreserve

- ✓ Bijhouden van verschuldigde maar niet uitgekeerde bedragen
- ✓ Voor aanhouden van buffers
- ✓ Samenhang met projectrekening

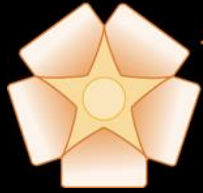
Ondernemen i.p.v. beleggen

- ✓ Niet meer rendement beloven dan noodzakelijk om het benodigde kapitaal bijeen te krijgen.
- ✓ De investering past in de bredere (niet-financiële) bedrijfsstrategie van de coöperatie.
- ✓ De werkzaamheid van de coöperatie is niet financieel van aard, maar gericht op de productie en verkoop van goederen en/of de bouw van onroerend goed ('zakelijk doel').
- ✓ Gerichtheid op een maatschappelijk doel lijkt ook geoorloofd, mits dat niet financieel van aard is.
- ✓ De participanten staan bloot aan het integrale ondernemingsrisico van de coöperatie.
- ✓ De coöperatie is gericht op haar lange-termijn-waardeontwikkeling

Coöperatieve gegevensverwerking

- Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid (artikel 26 AVG)
- Alleen noodzakelijke gegevens vastleggen*
- Informeren over:
 - ✓ de verwerking
 - ✓ de rechten van de betrokkene.

*Toestemming vragen als je meer verwerkt dan noodzakelijk. Deze gegevens dan markeren, want toestemming kan worden ingetrokken.

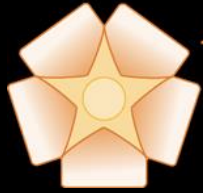

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Gebiedsfonds

- ✓ Schenken -> stichting
- ✓ Investeren -> bestemmingsreserve
- ✓ Democratische legitimatie

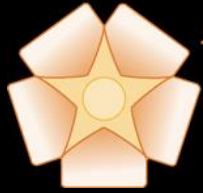
Elannet

BUSINESS INNOVATION

Verder lezen

- ✓ Geld ophalen bij leden (2022)
- ✓ Financiering van burgercoöperaties (2020)

onsgeld.org > archief > stro

Elannet

BUSINESS INNOVATION

Zeven coöperatieve principes

1. Vrijwillig en open lidmaatschap
2. Democratische controle door de leden
3. Economische participatie door de leden
4. Autonomie en onafhankelijkheid
5. Onderwijs, vorming en informatieverstrekking
6. Samenwerking tussen coöperaties
7. Aandacht voor de gemeenschap

Bron: International Cooperative Alliance (ICA)

<https://www.ica.coop/en/cooperatives/cooperative-identity/>